

Vanemkasvataja Merike Pappe sõnul tahavad lapsed õppida – seda huvi ei tohiks maha suruda, öeldes: “küll sa koolis õpid”.

RAUNO VOLMAR

Kasvataja õpetab lapsi südame järgi

Vanemad ootavad, et lasteaiakasvatajad mitte ainult ei hoiaks nende põnnidel silma peal, vaid valmistaksid neid ka kooliks ette. Lasteaiad on aga sunnitud ikka veel kasutama Lenini- ja punatähejuttudega õppejuhendeid.

Uus alushariduse õppekava, mis kuuldavasti on valmis ja trükitudki, pole kolm-neli aastat kestnud juttudest hoolimata lasteaiadadesse jõudnud. Nii õpetavadki kasvatajad lapsi iseenda tarkusest ja südametunnistuse järgi – enamasti saavad nad sellega ka edukalt hakkama. Vanemad, keda praegune lasteaija ja kasvatajate tase ei rahulda, viivad aga lapse enne kooli tasulistele ettevalmistuskursustele.

Viiese Andrea ema Ellen Siirak loodab, et tema laps saab siiski lasteaiast kooliks ettevalmistuse. “Ma küll ei tea, mida esimesse klassi astujalt siis nõutakse, aga arvan, et mida varem ta lugema-kirjutama õpib, seda parem,” usub ema. Ellen sooviks, et kasvatajad tegeleksid iga lapsega võimalikult

palju individuaalselt. “Kasvataja ju teab kõige paremini, mis tasemel lapsed on ja saab igauhele õigel ajal õiget õpetust jagada,” leiab Ellen.

Enamik lasteaiakasvatajaid järgivad meelsasti 1979. ja 1987. aastal ilmunud koolieelse lasteasutuse programme. “Need ei ole sugugi halvad,” tõdeb Tallinna 59. lastepäevakodu juhataja Leelo Nairismägi. “Jätame küll välja kommunismiaegsed Lenini- ja parteijutud, aga kõik, mis tänapäevalgi lastele sobib, kasutame ära.”

Vanemkasvataja Merike Pappe meelest on vana ja järeleproovitud materjal hea õppevahend ka algajale kasvatajale. “Kasvataja saab sealt vaadata, mis teema või tegevus missugusele vanusele sobib, vajadusel võib muidugi midagi kaasaegsemat valida,” leiab ta.

Leelo Nairismägi on pettunud värskest kõrgkooli lõpetanud kasvatajates, kes ei joondu ühegi programmi järgi, ei tahagi tööd teha või on valesti mõistnud vabakasvatuse põhimõtteid. “Nende suhtumine on pahatihti selline, et küllap laps kuidagi ikka areneb,” selgitab

juhataja. “Nad töötaksid meelsasti üldse ilma programmita, tööplaanita, eesmärgideta.”

Ta usub isegi, et ka uus programm ei suudaks laiska kasvatajat tööle panna. Leelo Nairismägi sõnul “nullib” uus atesteerimise juhend, mis ei hinda staaži, tublide kasvatajate töö ära. “Kasvatajat ei saa võrrelda sekretäri, kelle oskused võivad viie aastaga vananeda,” ütleb Nairismägi. “Kasvataja töö läheb aastatega ainult paremaks.”

59. lastepäevakodus ei ole kunagi õppetööd käest lastud. Merike Pappe sõnul viiakse kõik tunnid läbi plaanipäraselt ning mängulises vormis. Üks teema voolitakse, joonistatakse, jutustatakse ja mängitakse läbi erinevates tundides.

Pirita lasteaija noor kõrgharidusega kasvataja Riina Läll on pigem vabakasvatuse pooldaja. Vana programmi ta tööplaanis koostamisel ei järgi. Tema meelest ei saagi laste puhul, kes on niivõrd erineva teadmiste tasemega, programmist kramplikult kinni pidada.

Riina Läll üritab võimalikult palju

kasutada uusi mõtteid, laenates neid kaugematelt kolleegidelt ning rakendades oma fantaasiat. “Töös lastega liigun pidevalt kergemalt raskemale, teemade käsitlemisel jälgin aja rütmi, aastaaegu, rahvakalendri tähtpäevi ja teisi huvitavaid päevakajalisi teemasid. Räägime ja teeme võimalikult palju ka läbi,” räägib kasvataja.

Riina Lälli meelest on koolieelse lasteasutuse ülesanne õpetada laps kollektiivis toime tulema, mängima, suhtlema ja käituma. “Minu eesmärk ei ole konkreetselt lapse lugema-kirjutama õpetamine, kuigi tähti ja numbreid harjutame küll,” ütleb kasvataja. “Lapsel ei tohiks esimeses klassis igav hakata. Nii püüangi õpetada sel moel, et ta ei saaks koolis ohata – olen seda juba lasteaias õppinud.”

Pirita lasteaija teine kõrgharidusega kasvataja Viive Essa järgib oma tööd tehes ka pisut neid ammu ilmunud programme. Ent peamiselt usaldab töös lastega vaistu ning kasvatab neid oma äranägemise järgi. Vahel võtab malli ka staažikatelt kasvatajatelt. Ent püüab

vältida traditsioonilist tundi, kus lapsed istuksid laudade taga.

Kasvataja Riina Läll ei tea aga enam, kas tahabki nii väikese palgaga uut alushariduse õppekava ära oodata. “Ma usun, et varsti töötavadki lasteaiadades vaid eakad ja staažikad kasvatajad, kes lepivad nii väikese palgaga,” tõdeb ta. Lasteaijuhataja Leelo Nairismägi sõnul muutub tublide kasvatajate tööle saamine aasta-aastalt raskemaks. “Lasteaeda tulevad need, keda rahuldab selline tasu,” tõdeb ta. “Ent neil on sageli ka madalamad nõudmised nii elule kui ka iseendale.”

Ema Terje Saar on esialgu oma lapse kasvatajate tööga rahul. Ta ei leia, et kooliks ettevalmistamine peaks olema ainult lasteaija ülesanne. Terje usub, et koostöös lasteaiaga saab tema 5-aastane poeg Paul õigeks ajaks kooliküps. Tema meelest ei ole tähtis, millist programmi kasvataja laste õpetamisel järgib. Olulisemaks peab naine seda, et vanemal ja kasvatajal oleks üks eesmärk – õpetada last kollektiivis toime tulema.

KRISTEL KIRSS